

Justis- og Beredskapsdepartementets Sivilavdeling
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Høringsvar - Advokatlovutvalgets utredning NOU 2015:3 Advokaten i samfunnet

Det vises til høringsbrev av 13.5.2015, med frist for å avgi høringsvar 1.1.2016.

Advokatlovutvalget har avgitt en grundig utredning, med en bred gjennomgang av regelverket for advokater og andre som yter rettshjelp. En rekke av de temaer og reguleringer utvalget tar opp, ligger av naturlige grunner utenfor det Domstoladministrasjonen (DA) har noen oppfatning om. Vi ønsker imidlertid å knytte noen kommentarer til enkelte elementer i utredningen.

Utvalget legger av gode grunner stor vekt på advokaters uavhengighet, og har i kapittel 10 redegjort for dette og andre grunnleggende prinsipper som bør være styrende for advokatvirksomhet. Prinsippet om advokaters uavhengighet har vært et sentralt element i utvalgets lovforslag.

I forslag til kapittel 5 om grunnleggende krav til advokater foreslår utvalget i § 22 første ledd følgende:

- (1) Advokater kan ikke drive annen virksomhet enn advokatvirksomhet når dette går utover advokatens uavhengighet. Advokater kan ikke inneha stilling i dømmende virksomhet eller påtalemyndighet.

Av kommentaren til utkastet til bestemmelse fremgår det på side 428 at "Bestemmelsen i § 22 gjelder uansett om det er tale om et fast eller midlertidig ansettelsesforhold, og må ses i sammenheng med at dagens ordning der det er anledning til å ha en "passiv" advokatbevilling, ikke videreføres. [...] Med stilling i dømmende virksomhet menes dommerembeter og midlertidige dommerstillinger, herunder dommerfullmektigstillinger, i de ordinære domstoler, og tilsvarende stillinger i spesialdomstoler og domstolliknende forvaltningsorganer." I punkt 11.2.9 uttales det at "Utvalget mener at alle med advokatbevilling til enhver tid bør være forpliktet til å oppfylle de løpende krav som stilles til advokater [...]. Den som ved opphold i advokatvirksomheten, ikke ønsker å være underlagt vilkårene, kan i stedet velge å gi melding om opphør av advokatvirksomheten og senere søke om ny bevilling."

Domstoladministrasjonen vil fremheve at det er viktig med en bred og variert rekruttering av dommere. Det er blant annet ønskelig at personer med advokatbakgrunn er godt representert i dommerstanden. Til orientering har Innstillingsrådet for dommere utarbeidet et praksis/policynotat om dommerrekruttering som man kan finne på Innstillingsrådets [nettsted](#).

Det er i dag ikke uvanlig at advokater innehar midlertidige dommerstillinger, både i form av å være dommerfullmektig, men ikke minst som konstituerte dommere. Konstitusjonene kan være av lengre eller

kortere varighet. Det er forholdsvis utbredt med kortvarige konstitusjoner for å avhjelpe domstolene i en mer akutt situasjon, og det er et stort antall kortvarige konstitusjoner av advokater hvert år. Slik vi leser lovutkastet sammenholdt med de øvrige uttalelsene i utredningen, vil det ikke lenger være mulig for advokater å være dommerfullmektig eller påta seg konstitusjoner, uten å frasi seg advokatbevillingen for den aktuelle perioden. Vedkommende kan senere søke om ny bevilling.

Det vil etter vår mening være uheldig av flere grunner dersom det blir vanskelig for advokater å inneha midlertidige dommerstillinger. På kort sikt vil det kunne være problematisk for domstolenes saksavvikling ved kortere fravær hos faste dommere. Viktigere er den langsiktige virkningen det vil kunne ha for rekruttering til faste dommerstillinger. Det å ha innehatt en midlertidig dommerstilling er en erfaring som både kan gi vedkommende lyst til å søke stilling som fast dommer på et senere tidspunkt og som virker kvalifiserende for søkerne.

Vi ber derfor departementet nøye vurdere hvorvidt et slikt kategorisk forbud er ønskelig og hensiktsmessig, eventuelt om regelverket omkring opphør av advokatbevilling og innvilgelse av ny bevilling, kan gjøres svært enkelt og smidig for advokater som ønsker en midlertidig stilling som dommer.

Domstoladministrasjonen har for øvrig fått tilsendt kopi av høringsuttalelsen fra Utmarkdomstolen for Finnmark 3.11.2015, og vi deler de synspunkter som det gis uttrykk for der.

For domstolene er det av stor viktighet at de som møter som prosessfullmektiger i retten har de ferdigheter som er nødvendig for å kunne mestre det praktiske aspektet ved det å møte i retten. Vi støtter således forslaget om at prosessmonopolet for advokater i all hovedsak beholdes, og at det innføres en prosedyredel i en obligatorisk utdanning for advokater til erstatning for dagens prosedyrekrav.

Vi merker oss at det er foreslått et "prosedyrekurs" som skal sikre at jurister som ikke er advokater, er godt kvalifisert som gode aktører i sin opptreden under rettergang. Av kommentarene til utkastet til nytt tredje ledd i tvisteloven § 3-3, fremgår det på side 514 annen spalte at Konges forskriftshjemmel om gjennomføring og godkjenning av prosedyrekurset også innebærer hvem som skal godkjenne prosedyrekurset. Det er nevnt at Domstoladministrasjonen kan være godkjenner av kurset.

Vi mener at prosedyrekurset for jurister som ikke er advokater bør være sammenfallende med prosedyredelen av advokatkurset. Det fremstår som meste hensiktsmessig både ut fra kursets innhold, men også for den praktiske gjennomføringen. Vi mener videre at Domstoladministrasjonen ikke bør ha noen rolle som godkjenner av et slikt prosedyrekurs for jurister som ønsker å prosedere saker for domstolene, verken som godkjenner av selve kursinnholdet eller som godkjenner av at enkeltjurister har gjennomført kurset. Det er oppgaver som ellers ligger langt fra vår virksomhet. Vi antar det er mer nærliggende at de juristene et slikt kurs kan være aktuelt for, gjennomfører den praktiske prosedyredelen av advokatkurset, og at de får kursbeviset av de som forestår opplæringen.

Vi har med interesse lest utvalgets vurderinger omkring tilsyns- og disiplinærordning for advokater, særlig kapitlene 23 – 25. Vi deler utvalgets syn på ordningen må sikre at ikke bare advokatenes, men også andres interesser, blir ivaretatt. Vi deler også utvalgets syn på at ordningen må innrettes slik at offentligheten, publikum og de øvrige rettsaktørene kan ha tillit til den, både ved at ordningen rent faktisk fungerer etter intensjonen og ved at den fremstår slik utad. Tillit er som kjent vanskelig å få, men lett å miste.

Opprettelsen av et Advokatsamfunn og en Advokatnemnd slik som beskrevet i utredningen, synes å kunne ivareta de ulike hensynene som må ivaretas ved en tilsyns – og disiplinærordning for advokater på en god

måte. I likhet med utvalget, mener vi at et betydelig innslag av dommere i den foreslåtte Advokatnemnda vil kunne bidra til å styrke tilliten til ordningen.

Utvalget mener at oppnevning av medlemmer i Advokatnemnda ikke bør legges til staten for å ivareta hensynet til advokaters uavhengighet fra det offentlige. Så vidt Domstoladministrasjonen er kjent med, er et stort flertall av norske dommere i dag medlemmer av Juristforbundet, seksjon Dommerforeningen. Det fremstår således som nærliggende at det er Dommerforeningen som utpeker dommermedlemmene i Advokatnemnda. Hvis en større andel dommere i fremtiden er medlem av en annen interesse- og arbeidstakerorganisasjon, vil det kunne stille seg annerledes.

Med hilsen

Solveig Moen
avdelingsdirektør

Benedicte Aas
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.